MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

PROGRAM NAUKI

(TYMCZASOWY)

W PAŃSTWOWYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
Z POLSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA

ĘCIA PRAKTYCZNE

1937
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO
KSIĄŻEK SZKOLNYCH WE LWOWIE

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

PROGRAM NAUKI

(TYMCZASOWY)

W PAŃSTWOWYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
Z POLSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

1937
PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO
KSIĄŻEK SZKOLNYCH WE LWOWIE

ODBITO W DRUKARNI
B. POŁONIECKIEGO WE LWOWIE

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

Wydział matematyczno-fizyczny i przyrodniczy

Przedmiot nadobowiązkowy

CELE NAUCZANIA

1) Praktyczne zapoznanie młodzieży z dobrą organizacją pracy indywidualnej, zespołowej i seryjnej na terenie własnych pracowni szkolnych oraz warsztatów rzemieślniczych i fabrycznych. Zaznajomienie chłopców z budową mechanizmów złożonych.

2) Doskonalenie sprawności i rozszerzenie znajomości technik poznanych w gimnazjum. Nauczenie umiejętnego wykorzystania narzędzi w życiu codziennym i w ciągu dalszych studiów.

3) Rozbudzanie i pielęgnowanie zainteresowań młodzieży w zakresie techniki i jej zastosowań w życiu codziennym oraz obronie Państwa. Rozwijanie zdolności twórczych i konstrukcyjnych w dziedzinie techniki. Kształcenie poczucia formy i smaku estetycznego. Rozwijanie zamiłowania i szacunku dla pracy fizycznej, w szczególności dla pracy rzemieślniczo-technicznej.

KLASA I

(2 godziny tygodniowo)

(CHŁOPCY)

A) Projektowanie i wykonywanie przedmiotów według zainteresowania uczniów ze zwiększoną precyzją, z użyciem tokarni, względnie innych obrabiarek.

B) Rozbieranie, czyszczenie i składanie roweru z przyczepnym silnikiem (motorkiem) i wykonywanie drobnych reparacji części rowerowych. Praktyczne zapoznanie się z budową silnika spalinowego.

Orientacyjne przykłady tematów:

1) Projektowanie i wykonywanie przedmiotów codziennego użytku o charakterze wyrobów przemysłowo-artystycznych z zastosowaniem różnych materiałów.

2) Sprzęt sportowy: kajaki, narty, sanki, ślizgowce, szybowce.

3) Tematy odpowiadające specjalnym zainteresowaniom (np. związane z zamierzonymi studiami wyższymi).

(DZIEWCZĘTA)

A) Introligatorstwo. Projektowanie i wykonywanie przedmiotów do użytku domowego i szkolnego z różnych materiałów (bez użycia maszyn). Łączenie drewna na czopy i wręgi oraz metali nitami i za pomocą lutowania.

B) Zapoznanie się z praktyczną budową i reparacją

kranów wodnych, maszynek gazowych, naftowych, spirytusowych itp., używanych w gospodarstwie domowym.

Orientacyjne przykłady tematów:

1) Projektowanie i wykonywanie przedmiotów codziennego użytku o charakterze wyrobów przemysłowo-artystycznych z zastosowaniem różnych materiałów.

2) Sprzęt sportowy: kajaki, narty.

3) Tematy odpowiadające specjalnym zainteresowaniom (np. związane z zamierzonymi studiami wyższymi).

KLASA II

(2 godziny tygodniowo)

(CHŁOPCY)

A) Projektowanie, wykonywanie i łatwa reparacja przyrządów, aparatów, modeli maszyn. Projektowanie i wykonywanie przedmiotów codziennego użytku o charakterze wyrobów przemysłowo-artystycznym z różnych materiałów.

B) Reparacja i konserwacja silników spalinowych przyczepnych do rowerów i łódek. Zapoznanie się praktyczne z budową motocykla ewentualnie samochodu i ich obsługą techniczną.

Orientacyjne przykłady tematów:

1) Wykonywanie i remont aparatów np. fotograficznych, projekcyjnych itp. Montaż i reparacja apa-

ratów i głośników radiowych. Włączenie dodatkowej instalacji elektrycznej (przez kontakt), np. oświetlenie choinki, transparent. Wykonywanie lutownic, grzejników elektrycznych itp.

2) Sprzęt sportowy (jak w klasie I).

3) Tematy odpowiadające specjalnym zainteresowaniom.

(DZIEWCZĘTA)

A) Introligatorstwo: oprawy ozdobne (płótno, skóra).

Projektowanie, wykonywanie i łatwa reparacja aparatów optycznych, prostszych elektrycznych. Wykonywanie przedmiotów ozdobnych, służących jako uzupełnienie stroju kobiecego.

B) Konserwowanie i czyszczenie maszyn do szycia i rowerów.

Orientacyjne przykłady tematów:

1) Projektowanie i wykonywanie przedmiotów codziennego użytku o charakterze wyrobów przemysłowo-artystycznych z różnych materiałów (np. torebki).

2) Sprzęt sportowy (jak w klasie I).

3) Tematy odpowiadające specjalnym zainteresowaniom.

UWAGI

Zajęcia praktyczne w liceum obejmują przeważnie techniki poznane i opanowane przez młodzież w gimnazjum. Zadaniem więc nauczania w liceum jest dalsze doskonalenie sprawności technicznych przez wykonywanie różnych przedmiotów według indywidualnych lub zespołowych zainteresowań młodzieży. Przedmioty wykonane przez młodzież winne nosić cechy sumiennej i dokładnej pracy.

W czasie tych prac pożądane jest, aby młodzież zapoznała się z łączeniem drewna na zasuw, wczepy proste i płetwowe, opanowała gwintowanie, polerowanie i uszlachetnianie powierzchni metali oraz zapoznała się z obróbką materiałów izolacyjnych, jak: bakelit, ebonit, mika itp. i stosowaniem materiałów znormalizowanych. Młodzież męska ma posługiwać się tokarniami i obrabiarkami nie tylko celem opanowania techniki obrabiania, ale dla ułatwienia sobie pracy i zaoszczędzenia czasu, który winien być użyty na konstruowanie.

Tematy prac podane są jedynie jako przykłady orientacyjne. Zasadniczym motywem wyboru tematu muszą być zainteresowania młodzieży. Wykonywanie przedmiotów mających tylko pozory użyteczności jest bezcelowe.

Celem zaznajomienia młodzieży z przemysłem rękodzielniczym i fabrycznym należy w miarę możności organizować wycieczki do odpowiednich zakładów, jak: warsztatów stolarskich, ślusarskich, szklarskich, elektrotechnicznych, radiotechnicznych, lotniczych, samochodowych itp., gdzie można zapoznać się nie tylko z ręczną, ale i maszynową obróbką różnych materiałów oraz z organizacją pracy warsztatowej i fabrycznej.

Na zajęcia praktyczne dla każdej klasy, względnie grupy uczniów, należy przeznaczyć w planie lekcyjnym dwie kolejne godziny lekcyjne. Dzielenie zajęć praktycznych na lekcje jednogodzinne jest niecelowe. Zajęcia praktyczne, jako przedmiot nadobowiązkowy, stają się obowiązkowe przez cały rok dla tej młodzieży, która się na nie zgłosi na początku roku szkolnego. Wskazane jest, żeby zajęcia praktyczne odbywały się w ciągu dnia szkolnego, a nie po obiedzie

W liceach koedukacyjnych, zależnie od liczby zgłoszeń i planu nauczania, dziewczęta i chłopcy mogą pracować razem albo też — ze względu na różny poziom zaawansowania technicznego — można tworzyć osobne grupy z dziewcząt i chłopców.

W programie dla chłopców uwzględnione jest zapoznanie się z silnikiem spalinowym. Chodzi o praktyczne poznanie budowy mechanizmów bardziej złożonych, różniących się od tych, z którymi w praktyce codziennej i szkolnej uczeń stykał się bliżej. Wybrany został silnik spalinowy, ponieważ ma on ogromne zastosowanie w życiu i w sporcie i nabiera coraz większego znaczenia w dzisiejszej armii. W związku z powyższymi ćwiczeniami praktycznymi jest rzeczą bardzo pożądaną, by szkoły organizowały kurs nauki jazdy na motocyklu, a w miarę możności i na samochodzie.

W związku z realizacją zagadnień programowych młodzież winna posługiwać się różnorodnymi środkami pomocniczymi i literaturą pomocniczą.

Nauczyciel winien zachęcać młodzież do czytania

dzieł technicznych, zbierania, względnie prenumerowania czasopism technicznych.

Każda pracownia winna być zaopatrzona w bibliotekę podręczną, zawierającą najniezbędniejsze książki i czasopisma związane z materiałem nauczania poszczególnych klas.